

Redaktionelt forord

Dansk europapolitik i et differentieret Europa

EU's institutionelle udviklingsproces er til evig debat. Det har været et grundvilkår i EU's historie, at forskellige integrationsfilosofier har stået skarpt over for hinanden. Der er således konstant blevet talt om integration i bredden (på hvilke sagområder skal der skabes fælles europæiske retningslinjer?) og i dybden (hvor meget kompetence skal der overføres på de enkelte sagområder?). Denne debat har på et mere sofistikeret plan fundet sted mellem forskellige landes diplomater og mellem samfundsforskere indbyrdes, men debatten er i større eller mindre udstrækning også blevet et fast element i den almindelige offentlige debat i EU's medlemsstater. Dette er en udviklingsproces, der er blevet fremskyndet af de senere års mange udvidelser af EU's medlemslande, de deraf følgende traktatændringer og ikke mindst de forskellige EU-folkeafstemninger, der har fundet sted i Frankrig, Holland, Irland, Danmark og Sverige. Herhjemme har en pludselig opmærksomhed om EF-Domstolens rolle i den europæiske integrationsproces yderligere forstærket den bredere befolknings opmærksomhed om EU's udvikling før, nu og i fremtiden.

Dette særnummer handler om »Dansk europapolitik i et differentieret Europa«. I en indledende artikel redegør *Rebecca Adler-Nis-*

sen for, hvad det vil sige, at det europæiske integrationsprojekt er differentieret, herunder at differentiering ikke er noget, der er kommet med de danske EU-forbehold, og måske endda kan være en forudsætning for, at europæisk integration i det hele taget kan videreudvikles i fremtiden. *Catharina Sørensen* følger op med en diskussion af begrebet euroskepticisme og forklarer, at det ikke kun er i Danmark, at euroskepsisen folder sig ud – den findes rundt omkring i Europa, men i forskellige klædedragter. Der er altså meget stor forskel på fra land til land, hvad det er ved den europæiske integrationsproces, der fremkalder euroskepsis. Derfor er det også meget svært at imødekomme denne skepsis med én samlet europæisk handlingsplan.

Rasmus Leander Nielsen og *Derek Beach* retter blikket mod de danske folkeafstemninger om EU-forbeholdene. Det lader til, at borgerne er mere rationelle omkring deres stemmeafgivning end tidligere antaget – at de faktisk opvejer fordele og omkostninger ved deres stemme om EU-forbeholdene. Særligt er det interessant at notere sig, at hvis der ikke er indlysende ulemper forbundet ved at stemme Nej, så kan det være meget svært for den politiske elite at få borgerne til at stemme Ja.

Thomas Gammeltoft-Hansen og *Rebecca Adler-Nissen* studerer retsforbeholdet og *Trine Flockhart* forsvarsforbeholdet. Alle konklusioner er dog kun gættelser.

derer, at der netop på disse to områder er sket rivende udviklinger i EU-samarbejdet, som var svære at forudse i 1993, da forbeholdene blev vedtaget sammen med Maastricht-traktaten. På de to områder er Danmarks handelsfrihed og indflydelse blevet begrænset. Lissabon-traktaten vil åbne for den mulighed, at Danmark kan få en »tilvalgsordning« på retsområdet, der næsten svarer til den britiske ordning, hvilket vil være en fordel for Danmark. På forsvarsområdet vil Lissabon-traktaten betyde, at Danmarks position i EU som »forbeholdsland« vil blive konsolideret yderligere på bekostning af en position som »foregangsland«. Endelig koncentrerer *Martin Marcussen* sig om euro-forbeholdet. Det hævdes her, at der er vigtige økonomiske såvel som politiske dimensioner af ØMU'en,

der må tages hensyn til i en saglig vurdering af konsekvenserne for Danmark af dette forbehold. Det konkluderes yderligere, at udfaldet af en folkeafstemning alligevel først og fremmest vil afhænge af de økonomiske forhold i både Danmark og EU. Groft sagt skal det gå meget galt i Danmark og meget godt i euroområdet, førend danske beslutningstagere kan være sikker på at få et Ja til euroen.

Særnummeret afsluttes med *Lars Billes* politiske kronik for 2. halvår 2007, der blandt andet blev præget af et folketingsvalg.

Martin Marcussen og Karsten Ronit
Redaktører

Øko
no
mi
Poli
tik

*Se tidsskriftets
hjemmeside på Internettet*

<http://www.djoef.dk/forlag/oekpol/>
